

Privilegis per ritgs

Ils chantuns defendan ils esters bainstants

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **5600 personas bainstantas na pajan betg taglia sco ti ed jau. Els gïaudan privilegis sin il sector (sensibel) da las taglias. Ina iniziativa dal pievel vul uss abolir quest privilegi. Ils chantuns da muntogna fan opposiziun. Ils 30 da november 2014 po il pievel decider sur-londer.** L'iniziativa dal pievel vul scumandar l'imposiziun da taglia tenor las expensas, sco quai che gïaudan actualmain 5634 personas estras en Svizra. Ils iniziants èn dal parairi che tut las personas che abitan en Svizra duain senza excepziuns pagar lur taglia sin basa da lur entradas e da lur facultad.

L'onn 2012 han 5634 personas en Svizra pajà taglia tenor las expensas. Questas taglias han purtà entradas da totalmain 695 milliuns francs. Da quels van 192 milliuns a la confederaziun, 325 milliuns als chantuns e 178 milliuns a las vischnancas. La gronda part da las personas che han pajà la taglia tenor las expensas abitan en ils chantuns Vad, Valais, Tessin, Grischun e Genevra. Ils profiturs per propi èn dentant ils dus chantuns Vallais, che incassa 61,8 milliuns francs u 3% da la taglia ed il chantun Grischun cun 33,7 milliuns francs u 2,5% da la taglia.

Tschintg chantuns (AR, BL, BS, SH, ZH) han gia abolì ils ultims onns l'imposiziun da la taglia tenor las expensas. En divers chantuns èn vegnidas augmentadas las premissas. En vischnancas turigtais han bain bandunà diversas personas bainstantas lur domicil, las restantas e quellas che han occupà las villas vidas pajan uss dentant dapli taglia.

Ils chantuns da muntogna sa dostan

Ils chantuns da la Svizra latina (Grischun, Vallais, Tessin, Berna, Vad, Friburg, e Genevra) recumondan al pievel da refusar l'iniziativa dal pievel davart l'aboliziun da las taglias pauschalas. En ina conferenza da medias en la chasa dals chantuns a Ber-

Cussegliera guvernativa Barbara Janom Steiner e Maurice Tornay, il president da la Conferenza dals directurs chantunals da finanzas, han fatg attent a las consequenzas negativas d'abolir las taglias pauschalas per ils chantuns da muntogna.

FOTO L. DEPLAZES

na han el preschentà ier lur arguments. La dismessa da quest sistem d'imposiziun – che vegnia practitgà dapi passa 150 onns – avess grevas consequenzas per ils chantuns da muntogna, ha punctuà il president da la Conferenza dals directurs chantunals da finanzas, *Maurice Tornay*, cusseglier guvernativ dal Vallais. In gea a l'iniziativa fiss cumbinada cun ina diminuziun da taglia en la summa da tschients milliuns francs per ils chantuns directamain pertutgads e per la confederaziun. La Svizra perdess sia attractivitat, sminuiss las activitads economicas e periclitass plazs da lavur, han fatg attent ils exponentes dals chantuns latins.

Las consequenzas per il Grischun

La cussegliera guvernativa grischuna

Barbara Janom Steiner ha accentuà la muntada da las taglias pauschalas per noss chantun e fatg attent che tschertas vischnancas avessan ina sperdita considerabla. San Murezzan stuess quintar cun in minus da var 30% da la taglia da las personas naturalas. La situaziun en ils chantuns da muntogna na posisian ins betg cumparegliar cun las vischnancas al lai da Turitg cun tut in'aura situaziun economica. Ils possessurs sa domiciliads en noss vitgs muntagnards vegnissan a bandunar noss chantun, dentant mategnair lur chasas tar nus. Els pajassan en l'avegnir mo pli la taglia sin la valor da l'atgna locaziun. L'aboliziun da las taglias pauschalas avess nauschas consequenzas directas per ils chantuns da muntogna. Tenor la

ministra da finanzas grischuna sminuiss in gea a l'iniziativa il necessari potenzial da svilup per il territori da muntogna. Questas personas investeschjan er en nossa economia e contribueschan che ils chantuns muntagnards pon construir novs indrizs da sport, finanziair projects culturals e socials, ha fatg attent Janom. Il sistem fiscal applitgà per singulas personas saja en l'interess public e muntia in cas spezial per personas estras cun nagina activitad da gudogn en Svizra. Quellas personas pajan er taglias en lur pajais d'origin. Vegniss l'iniziativa acceptada fissan inevitablas mesiras da spargn, ina reducziun da las prestaziuns u schizunt in augment da la taglia, ha fatg attent la ministra da finanzas dal Grischun.